

DEN NORSKE KIRKES DIAKONI I 70-ÅRENE

av Ivar Ramvi

Under diakonilandsmøtet i Bodø i mai holdt konsulent i Diakonirådet for den norske kirke, pastor Ivar Ramvi foredrag over dette emne.

Foredraget inneholder så mange viktige momenter omkring det diakonale arbeidet at vi gjengir foredraget i sin helhet.

I vår sammenheng innbyr dette emne til to ting: På den ene side å presentere Diakoniråd for Den norske kirke med dets oppgaver og virksomheter. På den annen side å gi en totaloversikt og vurdering av diakoniens situasjon i vår kirke i dag samt forsøke å trekke opp visse linjer i arbeidet for årene som kommer.

Jeg vil ikke dele inn mitt foredrag i punkter som avgrenses på denne måte, men la både dagens arbeidssituasjon og fremtidens linjer og Diakonirådets plass og virksomhet klinge med i samtlige forskjellige punkter jeg ønsker å trekke frem.

Det første jeg da vil understreke er dette:

Vi står oppe i en ny forståelse og oppvåkning for diakoni.

Dette gjelder den kristne kirke i global sammenheng. Der arrangeres så å si ikke et kirkemøte på internasjonal basis i dag uten at kirkens sosiale engasjement står på dagsordenen. Det er nok å nevne Kirkenes Verdensråds møte i Uppsala og Det lutherske Verdensforbunds generalforsamling i Evian. Begge disse møter må sies å være preget av spørsmålsstillingen omkring kirkens sosiale ansvar.

Vi konstaterer den samme interesse hos oss. Diakonalt arbeid tas opp i stadig flere menigheter og unge mennesker er opptatt av sitt ansvar for sin neste og forsøker å finne veier for å praktisere sin forpliktelse.

Hvis vi spør om årsakene til denne diakonale oppvåkning, vil det vel kunne gis flere svar. Vi skal ikke gå nærmere inn på dette spørsmålet, men nøye oss med å slå fast at vi på den ene side må regne med den faktor som ligger i den alminnelige sosiale vind som blåser i vårt samfunn og på den annen side at forkynnelsen har tydelig dreiet over til en aksentuering av medmenneskelig ansvar og relasjoner. Man kan jo i dag nesten ikke høre en andakt eller preken eller slå opp i et kristelig blad uten at man får satt sitt kristenliv inn i forhold til sitt medmenneske. Vi tror imidlertid at Gud både gjennom forkynnelsen vekker sin kirke til forståelse for den del av det kristne livs ytringsformer som ligger i diakonien.

Men enhver vekkelse er forbundet med problemer, slik som nye situasjoner alltid krever nye løsninger. Vekkelsens sentrale problem er alltid dette: Er kirken beredt til å ta imot den? Og det samme spørsmål må stilles når det gjelder den diakonale oppvåkning vi står overfor i dag. Og rent konkret blir spørsmålet dette: Er menighetene og kirken totalt sett beredt til å kanalisere all den diakonale arbeidskraft som melder seg, ut i meningsfylte oppgaver? Gjennom mange år har prestene kunnet stå på prekestolen og forkynne uten særlig risiko at mennesker måtte melde seg til tjeneste i menigheten. Det meldte seg så få at det betød ingen problemer med kanaliseringen. Men plutselig er man i en ny situasjon. Mennesker våkner opp til en ny forståelse for sitt diakonale ansvar og tildels svært mange melder seg til tjeneste. Og da blir spørsmålet: Har man konkrete oppgaver å tilby den som melder seg til tjeneste? Hvor skal man kanalisere arbeidskraften?

Et annet problem man står overfor er den sosialiseringstendens som gjør seg gjeldende i vårt samfunn. Samfunnet overtar etter hvert mer og mer av de oppgaver som det tradisjonelt har vært overlatt til kirken og frivillige organisasjoner å løse. Dermed er man kommet inn i det problem som gir seg utslag i at man får vanskeligheter med å plasere diakonien. Kort sagt: Gjør den samfunnsmessige utbygging på sosialsektoren diakonien overflødig? Hva er da kirkens svar i denne situasjon?

Dette spørsmål vil bli besvart i en annen sammenheng under dette landsmøtet. Jeg vil derfor innskrenke meg til å si: Kirken må gi både et prinsipielt og praktisk svar, det vil si vi må ha et handlingsprogram ut fra visse prinsipper.

Rent prinsipielt kan kirkens svar sammenfattes i tre punkter:

1. Diakonien er en del av selve evangeliet. Den er en oppgave gitt kirken av dens Herre. Denne oppgave kan således ikke overdras til stat og

kommune uten at kirken svikter noe vesentlig, ja forråder seg selv og opphører å eksistere. For der hvor kirken er, der er nødvendigvis også diakonien.

2. Kirken må ta sitt diakonale ansvar alvorlig. Det betyr at dens sosiale arbeid må være kvalitativt godt. Diakonien må ikke kunne omtales som kirkelig i den forstand at det er et velde- dig barmhjertighetsarbeid som noen fromme mennesker har gledet av å pusle med. Men i re- lasjon til det sosiale arbeid som samfunnet gjør, er kirkens diakoni noe mindreverdige. Det må derimot kunne omtales slik: Det er *kirkelig*. Og da skal det vekke assosiasjoner om at dette ar- beid står for kvalitet i fagutdannelse og det beste i utbygging.
Dette må være en rettesnor i kirkens diakonale arbeid.
3. Diakoni er ikke noe på siden av samfunnets so- sialarbeid, men det har sin selvstendige og be- rettigede plass i dette arbeid.
Dette går også frem av den ting at kirkens dia- koni har hjemmel i norsk lovgivning. Både me- nigheter og bispedømmeråd er ifølge Lov om Den norske kirkes ordning forpliktet på diako- ni. Og dette setter også diakonien prinsipielt på en annen linje enn de frivillige humanitære or- ganisasjoner.

Men så var det praksis. Hvor står vi i dag og hvilke linjer bør trekkes opp for vårt arbeid vi- dere? Først litt om den *administrative* oppbygning.

Utvikling etter tre linjer.

Dersom man ser på utviklingen innenfor den dia- konale sektor i vårt land, legger vi merke til at den har skjedd langs tre linjer: **Diakonien i lokalmenig- heten, de frie organisasjoners diakoni og de fritt- stående diakoniarbeiderinstitusjoner.**

Disse tre linjer har vært fulgt opp til i dag. Men likevel skjedde der en endring i situasjonen etter krigen. Kirken som Den norske kirke begynte å bli adskillig mer aktiv ved å ta opp bestemte oppgaver som tidligere i hovedsaken hadde vært overlatt de frivillige kristelige organisasjoner. Rådsstrukturen innenfor vår kirke begynte å gjøre seg mer gjel- dende, både i den forstand at de råd man allerede hadde, menighetsråd og bispedømmeråd, trådte i funksjon på en ganske annen måte enn før, og ved at man arbeidet også for sentralkirkelig organer innenfor den samme struktur. Hva angår diako- nien, fikk man opprettet Diakoniråd for Den norske kirke i 1959. Dette råd gikk inn som fast utvalg for Kirkerådet da dette ble lovfestet i september 1970. Rådsstrukturen innen kirken var ført til topps, idet man hadde menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkeråd.

Det er den samme organisatoriske oppbygning man har forsøkt å etablere når det gjelder diako- nien. På det lokale plan har vi menighetens dia-

koniutvalg eller diakonat. På det regionale plan har vi bispedømmerådernes diakoniutvalg og på sentral- kirkelig plan Diakoniråd for Den norske kirke.

Når det gjelder arbeidet på disse tre plan, så er det selvsagt menighetsplanet som er det avgjøren- de. Det er nemlig der den egentlige diakoni skjer. Og som jeg sa innledningsvis: Her er mye å glede seg over. Stadig flere menigheter tar opp diakoni- arbeidet. Og stadig flere oppgaver blir tatt opp. Menighetene begynner å tenke nytt om sitt diako- nale oppdrag. Man har hatt en tendens til å la dia- koni være noe som er forbeholdt fast lønnede dia- koniarbeidere. Men etter hvert har den egentlige diakonitanke blitt klarere: Diakoni er ikke i første rekke en oppgave for profesjonister, men det er en menighetsoppgave. Og ut fra dette nye syn har man også skapt et nytt ord, et nytt begrep: Diakonime- nighet. Dette ord forteller oss nettopp den bibelske sannhet at diakoni er noe som er en integrert del av menighetens liv og funksjon, noe som gjennom- syrer alle arbeidsgrener innen en menighet.

Men når dette er sagt, så må det også sies: Det er langt frem. Da tenker jeg først og fremst på det faktum at det er relativt få menigheter som har et organisert diakoniarbeid. I en landsomfattende un- dersøkelse som ble gjennomført for ett år siden av elever ved Diakonhjemmets sosialskole, går det frem at snautt 300 av landets 621 prestegjeld har organi- sert diakoniarbeid, det vil si et eller annet organ for diakoni i menigheten. Hvis vi tenker i menig- heter, blir tallet enda mindre oppløftende. Vi har ingen nøyaktig oppgave over dette, men jeg skulle anta at av landets 1 300 menigheter er det maksi- mum 500 med et diakoniorgan. Det betyr at på dette felt må vi sette inn. Og hvis man i dette landsmøte kunne finne en inspirasjon til å få dan- net diakoniorganer i menigheter som ikke har, da ville meget vært vunnet ved et møte som dette. For skal man få et effektivt diakoniarbeid i gang, er det nødvendig at man får et utøvende organ til å løse denne oppgave. Og hermed en appell til alle dere som representerer menigheter uten diakonat: Din første oppgave når du kommer hjem er å snakke med menighetsrådets formann for å få ført opp denne saken på kartet for menighetsrådets første møte.

Og til dere som er medlemmer av bispedømme- rådernes diakoniutvalg: Ta denne oppgave som er pekt på i § 49 for bispedømmerådene alvorlig. Her heter det at bispedømmerådet skal medvirke til at diakonatet innarbeides og utvikles i menighetene. Og denne oppgave er det rådet har delegert til sitt diakoniutvalg. Få laget en kartlegging av alle me- nigheter hvor det ikke er diakoniarbeid i bispe- dømmet. Fordel så oppgavene mellom dere i utval- get og la det bli en arbeidsoppgave med prioritet: Alle menigheter i bispedømmet et diakoniorgan.

Hvorledes diakonatet bør bygges opp og drive sitt arbeid, får man høre detaljert om i de forskjel- lige foredrag som ellers holdes ved dette landsmøte.

Opplysningssektoren.

Men her vil jeg benytte anledningen til å få sagt noen ord om en av de sektorer som Diakonirådet forsøker å arbeide på, nemlig opplysningssektoren. Rådet skal etter statuttene være et service-organ for menigheter og bispedømmer, og en av de måter man forsøker å fylle denne oppgaven på, er ved å tilføre menigheter og bispedømmer hjelpemateriell innenfor de forskjellige områder av diakonien. Og jeg tør si: Vi har beflittiget oss meget nettopp i dette, fordi vi vet at det er viktig å ha noe konkret å arbeide med ute i marken.

Jeg kan ikke ta tid til en presentasjon av disse ting som jeg skulle ønske, og dessuten vil enhver kunne finne alle disse publikasjoner enten her ved utstillingen eller i bokhandelen. La meg da bare nevne kort de ting som vi fra Diakonirådet har produsert og som foreligger i dag for alle som ønsker det.

Håndbok i diakoni. Inneholder stoff både om den bibelske begrunnelse for og forståelse av diakoni og diakoniens forhold til offentligheten, såvel som lover og statutter for diakonalt arbeid på alle plan og beskrivelse av de forskjellige arbeidsoppgaver for diakonatene.

Studieheftene. Et ypperlig materiale å arbeide seg igjennom i grupper og foreninger for diakoni. Praktisk og greitt lagt opp.

Og her vil jeg samtidig få slå til lyd for diakonale studiegrupper. Slike grupper vil i vår studieinteresserte tid ha mulighet til å nå nye grupper av befolkningen til å sette seg inn i kirkens diakonale virksomhet. En start med studiegruppe i en menighet, vil uten tvil resultere i et mer aktivt diakoniarbeid utad.

Gjør det kommende år til et studieår om diakoni i menigheten.

Hefte om ungdomsdiakoni. Her lanseres ungdommens diakonitjeneste som en ny utfordring til de unge.

Emnehefte for ungdomsskolen. Er tenkt som suppleringsstoff til kristendomsfaget i 7. skoleår hvor diakonien er med i planen.

Brosjyrene. «Ingen av oss lever for seg selv» og «Hvordan reise og drive diakonale institusjoner?»

Diakonirådet vil også fortsatt arbeide med spørsmålet om å tilføre hjelpestoff av ulike typer til menighetene.

Diakonal utdanning.

Et annet oppgavefelt man står oppe i, er spørsmålet om den diakonale utdanning. Og når det gjelder nettopp dette, så må man si at 70-årenes diakoni i Den norske kirke vil skille seg totalt ut fra tidligere årtier. Jeg vil ikke nøle med å bruke formuleringer som at vi opplever en eksplosjonsaktig utvikling på denne sektor. Fra Cathinka

Guldberg tok opp utdannelsesproblemet i 1868 og la grunnlaget for sykepleieutdannelsen i vårt land, så har faktisk intet nytt skjedd på 100 år. Selvfølgelig er den utdanning som Cathinka Guldberg begynte, blitt forbedret mange ganger siden, slik at den utdanning som i dag gis ved vår diakoninstitusjoner er fullt på høyde med annen utdanning innen sykepleien. Men når jeg sier at ingen ting nytt er skjedd, da mener jeg at vi 100 år etter har akkurat det ene og samme tilbud til diakonale arbeidere som man begynte med, nemlig sykepleie. Det er som om kirken ikke har evnet å følge med i samfunnsutviklingen. Men jeg tror at det ikke bare er sendrekthet som har skylden for mangel på utvikling. Det stikker like meget i oppfatningen av selve diakonibegrepet. Kirken har likevel ikke kunnet befri seg for den tanke at diakoni var et synonymt begrep med sykepleie. Men så våknet man, og da var det ikke med måte man begynte å forstå situasjonen. La meg bare kort skissere hva som er skjedd i løpet av de to siste år.

Diakonhjemmet har linjedelt sin utdanning i sykepleie og sosionomlinje. Samtidig har man åpnet adgang for kvinner i den ellers så mannlige institusjon.

Diakonissehuset åpnet først sitt diakonale tilleggs kurs på tre måneder for sykepleiere utdannet ved sekulære sykepleieskoler. Så utvidet man kurset til også å omfatte unge kristne kvinner med annen grunnutdanning, som sosionomer, barneverns-pedagoger og andre. Og så gikk det ikke mer enn ett år for de kvinnelige institusjoner sammen har sprengt også denne ramme og Norsk Diakonihøgskole er et faktum fra høsten med ett års diakonal tilleggsutdanning for ulike grunnutdannelse. Hitil er utdannelsen bare for kvinner, men en skal ikke være noen stor profet for å forutsi at i løpet av kort tid vil vel Diakonissehuset åpne sine porter for mannlige elever.

Jeg spør: Er ikke hele denne utviklingen som jeg nå har skissert å betegne som en eksplosjon i relasjon til 100 års stillstand?

Fra Diakonirådet følger man spent med i denne utvikling, og sett fra kirkens synspunkt ville det vel være godt om man fikk et handlingsprogram om en ens diakoniutdanning på grunnlag av ulike typer grunnutdanning. Man bør fremme et kirkelig utdanningsprogram i samarbeid med de frivillige institusjoner som kan gi fagpersonell til å møte de forskjellige nødsituasjoner i dagens menighet.

Diakoniarbeiderstillinger.

Men kirken må ikke bare sørge for utdanning for sine diakoniarbeidere. Den har også plikt til å sørge for at det finnes stillinger å gå inn i.

Undersøkelsen som jeg nevnte fra Diakonhjemmet viser også til fulle hvordan diakonistillingene utgjør et høyst uensartet bilde. Det gjelder både med hensyn til arbeids- og lønnsforhold såvel som spørsmål om ansettelse og innvielse. Saken er fak-

Diakonilandsmøtet

Diakonilandsmøtet i Bodø avviklet som et storarrangement. 430 av landets diakonifolk satte hverandre stemme, til gjennomdrøfting av diakonien i 70-årene.

Den tilslutning landsmøtet fikk er et mektig vitnesbyrd om den bredde diakonien har fått i vårt land, noe som lover godt for framtiden.

Fra alle kanter av landet kom de, kvinner og menn fra menighetspleier og velorganiserte diakonat, eller fra et noe vaklende menighetsråd som ingen «diakoniorganisasjon» hadde. Sammen med faglærte diakoniarbeidere og de store profeter i teoretisk diakoni fikk man noen uforglemmelige dager. Rammen om arrangementet var førsteklases. Man kjente seg hjemme, Nordlands gjestfrihet slo i mot en, og værgudene var rimelige mot oss.

Programmet var delt opp i hovedforedrag og seksjonsmøter. I hovedforedragene, holdt av biskop Hauge, konsulent Ramvi, (gjengitt i sin helhet i dette nr.) og forskningsstipendiat Austad. I seksjonene kom man hverandre mer inn på livet. Her var det de praktiske problemer i gjennomføringen av diakonien ble drøftet, med korte innledningsforedrag og etterfølgende samtaler.

Inn i programmet var det lagt tur til Saltstraumen med avslutning i gamle Bodin kirke. De som ville det, og det var mange, kunne i de sene nattetimer ta Bodø i øyensyn fra Rønviksfjellet. Men det viktigste ved landsmøtet ble kanskje ikke alltid foredragene, men samværene mellom møtene, samtaler som ble ført med gamle og nye venner. Her hadde man følelsen av at diakonien egentlig ble diskutert. Mon tro ikke det mest avgjørende ble disse stundene der man kunne utveksle erfaringer fra alle kanter av landet.

Diakonien i Nord-Norge kom oss spesielt inn på livet gjennom dette landsmøtet. De to nordlige bispedømmer har omtrent ikke diakoniarbeidere i sine menigheter. Vel har det for oss diakoner ikke vært opprettet mange menighetsdiakonstillinger nordpå, men i lengere tid har to-tre slike stillinger stått le-

dige og flere kommer med det første. For den som sitter sentralt i en diakoniarbeiderorganisasjon var dette med arbeidere til Nord-Norge et press under landsmøtet. Man kan med rette spørre om hvor kallsbevisstheten er hos diakonene. Menighetene nordpå har en meget ung pretestand, med nye synner for praktisk menighetstenkning, også diakonien. Mange kommuner står åpne for diakoner i en rekke stillinger. Således kom ordføreren i Mo i Rana og tigget om en diakon eller to til sin egen by, som ville satse på nettopp den utdannelse. Her står nemlig ledig såvel diakonstilling i menigheten som kuratorstilling i kommunen.

Det er å håpe at diakonilandsmøtet i Bodø gav nordlendingene et nytt håp for sin diakoni, og de mange diakoniarbeidere som var der et annet syn på Nord-Norge.

For det var mange diakoniarbeidere som deltagere. Vi kunne i de sene nattetimer samle over 40 diakoner, og de andre institusjoner hadde store samlinger av sine tropper. Diakoniarbeiderne var spredd i de forskjellige seksjonsmøter. Flere av dem gav uttrykk for at de var feilplassert i forhold til de spesialinteresser de hadde og det fagområde de gjerne ville supplere sine kunnskaper på. Men dette er et teknisk arrangementsmessig spørsmål man må overse ved slike stormøter.

Når man så er med på slike store samlinger spør man seg naturlig om effektiviteten av dem. Det ble fra flere hold reist spørsmålet om ikke møtet var for stort. Mye kan tyde på det. Spørsmålet som vel bør tenkes igjennom av Diakonirådet er om ikke slike møter mer regelmessig bør arrangeres for hvert bispedømme, og så sjeldnere ha samlinger på landsplan.

Alle foredragene under landsmøtet blir i høst utgitt i egen bok. På denne måte blir de tilgjengelige for en langt større krets enn de som fikk anledning til å følge dem.

Skal vi forsøke å trekke en konklusjon av landsmøtet må det bli at aldri har vi stått foran slike muligheter og slike utfordringer i diakonien — og i hele vår kirkes arbeide som vi nå gjør. Og Diakonirådets arbeide, sammen med alle avdelinger som arbeider for diakoni både på bispedømmeplan og sentralt ellers i kirken, vil i årene framover ha hendene mer enn fulle.

tisk slik at den mangel på diakoniarbeidere som man i dag opplever i menighetene, er kirken selv skyld i. Det er faktisk beundringsverdig at man har mannskap i det hele tatt under slike forhold som i dag rår.

Det er gjort en del. Som det vil være kjent, er det fremmet forslag både fra Bispemøtet, diakoniinstitusjonene og Diakonirådet om å få lovfestede diakonstillinger. Den siste innstilling i saken ble levert fra Diakonirådet i februar i fjor. Men fremdeles har ikke myndighetene reagert på innstillingen.

Og kirken har ikke råd til å vente lenger. Den må ta skjeen i sin egen hånd. Derfor har også Kirkerådet etter anmodning fra Diakonirådet oppnevnt et utvalg til å fremme forslag om hvorledes kirken selv kan ordne disse stillinger og få en klarere strukturering av dem. Dette utvalg er nå ferdig med sitt arbeid og innstillingen vil bli behandlet på Kirkerådets møte i juni. Hvordan det videre forløp vil bli, får bli Kirkerådets sak. Men jeg håper at rådet vil forstå den prekære situasjon man står

Forts. s. 150

Den norske kirkes . . .

Forts. fra s. 147

oppe i. Her har kirken en mulighet til å manne seg opp og selv ordne tjenesten for sine diakoniarbeidere, stillinger som er helt i tråd med den tradisjon som tredelingen av kirkens totalfunksjon er delt i: Forkynnelse/sjelesorg — undervisning og diakoni, tilsvarende ordnede tjenester for prester, kateketer og diakoner.

Jeg kan ikke gå i detaljer om utvalgets innstilling, men det er to stillinger som man ønsker å understreke nødvendigheten av. Det er lederen for et diakonat på menighetsplan, en sognediakon eller sognediakonisse. Og det er diakonikonsulent på bispedømmeplanet. Og vi håper at de enkelte bispedømmeråd vil forstå nødvendigheten av dette og forsøke og løse stillingene på bispedømmeplan på en tilfredsstillende måte. Personlig tror jeg at hele utbyggingen av diakonien på menighetsplanet i høy grad vil avhenge av hvor meget de enkelte bispedømmer våger å satse nettopp på denne stilling. Med det arbeidspress som bispedømmerådssekretærene har i dag, er det ganske umulig å ta vare på den diakonale spesialoppgave på en tilfredsstillende måte.

Foruten denne faste og ordnede utdanning for profesjonelle diakoniarbeidere, har Diakonirådet sett en oppgave i å gi diakonal tilleggsutdanning for hjelpepleierpersonell på den ene side og frivillige diakoniarbeidere på den annen.

Utdanning av arb. for institusjonsdiakoni.

Når det gjelder Diakonirådets utdanningsvirksomhet for diakonalt personale, har man lagt vekt på to områder: Ledere av aldershjem og hjelpepleiere. Opptakten til kurs for aldershjemsstyrere ble tatt for ca. 5 år siden og det har vært arrangert 4 kurs. Det siste ble avviklet i Bergen i år fra januar til mars i samarbeid med Bergen Diakonisehjem. 21 deltagere fullførte kurset. Søknad til departementet om et kurs i Trondheim i 1973 er sendt og vi håper på en positiv reaksjon.

Enda høyere prioritet har vår tilleggsutdanning for hjelpepleiere. I den vanskelige mannskapssituasjon man i dag står i når det gjelder utdannede sykepleiere, vil det forbli vanskelig for menighetene å få tilstrekkelig antall søkere til stillingene. Derfor bør man satse på hjelpepleierutdannet personell i mange sammenhenger på menighetssektoren. Men for å kvalifisere bedre til disse stillingene er det vi har sammen med Diakonisehuset hatt et tre måneders kurs nå i vår. Og vi planlegger et nytt allerede til høsten. Og her har man gått en vei som jeg tror er fremtidens vei: Å samordne de undervisningsmuligheter man får over. Kurset til høsten blir arrangert i nært samarbeid med Indremisjonsselskapets Bibelskole i Oslo. Her får man da de fordeler for deltagerne som det er å bo i internat med det miljø som kan skapes. Videre at man følger undervisningen i allerede eksisterende kurs i bibelfag, kirkehistorie og etikk. Og så får man den dia-

konale undervisning separat. En utfordring til menigheter med hjelpepleiere: Send dem til et diakonalt kurs. Det er god investering.

Foruten utdanning for profesjonelle diakoniarbeidere er Diakonirådet opptatt av utdanning for de mange frivillige som melder seg til tjeneste. Her har man da ved relativt store bidrag fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse i samarbeid med bispedømmerådene diakoniutvalg kunnet legge opp til ganske omfattende kurs på 45 timer i eldreomsorg. Vi har gjennomført slike kurs i Stavanger, Hamar og Gjøvik, og det planlegges nå kurs både i Bjørgvin og Nidaros. At dette er et behov, viser den enorme tilslutning som kursene har fått. Det melder seg langt flere enn man har kapasitet til å ta imot.

Som det fremgår av det jeg nå har sagt, står utdanningssektoren meget sentralt i Diakonirådet. La meg bare også føye til at man nå har konkrete planer både om å gjennomføre kurs til forberedelse av pensjonsalderen og for underordnet personell ved institusjoner.

Hjemmesykepleien.

I forbindelse med diakoniutdanningen og diakonistillingene, er det en sak som har rykket oss nær inn på livet: De nye retningslinjer for hjemmesykepleievirksomhet som departementet har gitt med virkning fra 1.1.1972. Her var vi ute i tide og fikk laget kommentarer og forslag til samarbeidsavtaler allerede mens departementet arbeidet med sitt opplegg. Dermed kunne vi legge på bordet for menighetsråd og diakonater og diakoniarbeidere vårt syn på disse ting i samme øyeblikk som departementet la frem retningslinjene.

Jeg kan ikke få i detaljer om denne sak her. Det får man drøfte i seksjoner. Men la meg bare trekke opp hovedlinjene. Diakonirådets konklusjon er denne: Vi har ingen prinsipielle innvendinger til at diakonatene inngår samarbeid etter de nye retningslinjer. Tvertimot vil vi anbefale at det gjøres, og mener at med de nye refusjonstakster gis det nye muligheter for diakonatene til å bygge ut sin virksomhet.

Vår begrunnelse for denne konklusjon er å sammenfatte i følgende punkter:

Retningslinjene åpner for den mellommenneskelige kontakt som har høy prioritet i diakonater.

Retningslinjene operer med en vid forståelse av sykepleiebegrepet hvor miljøterapi må sees som en del av hjemmesykepleien. Og sjelesorgen hører hjemme i denne. Administrasjonen betyr heller ingen prinsipiell hindring idet kirkens diakonale oppgave primært ikke er administrasjonsarbeid.

Retningslinjene åpner adgang for at hjemmesykepleieren kan få vide fullmakter overfor pasientene og med den fleksible praksis som retningslinjene gir mulighet for, må man forstå intensjonen slik at det er plass for en oppsøkende virksomhet hvor diakoniarbeideren selv kan ta initiativ.

NY ØKONOMISJEF

Økonomisjef Leif Aanonsen har sagt opp sin stilling ved Diakonhjemmet for å gå tilbake til revisorarbeidet. Man har i hans sted ansatt som ny økonomisjef siviløkonom Johan Tande. Tande er utdannet som siviløkonom i Danmark og har dessuten merkantil utdannelse fra England.

NY FORVALTER

Som ny forvalter er ansatt diakon Karsten Lunde. Lunde har i flere år vært forvalterfullmektig ved Diakonhjemmet.

NYE STUDENTER

Det har også denne gang vært svært god søkning til Diakonhjemmet. Sykepleierskolen er ferdig med sin innstilling for opptak, mens Sosialskolen har noe lengere prosedyre og resultatene for opptak blir først kjent etter at dette skrives.

GLEDELIG NYHET

Diakonhjemmet har fått den gledelige melding fra departementet at den teologiske/administrative skoleavdeling er tilskuddsberettiget fra 1974, og med 74 %. Dette er det høyeste tilskottsprosent lover gir adgang til. Dermed har man fått et grunnlag økonomisk som skolen kan trygt bygge videre på.

FRA SKOLEAVDELINGENE MELDES

at diakon Fergestad slutter som lærer da han er ansatt som bestyrerass. på Toftes Gave, Helgøya. Hans Olav Almaas har vikariert som diakonilærer i Hasuns's permisjon og slutter i juli, for å overta stillingen som diakonikonsulent ved Lovisenberg. Pastor Oftestad har fra høsten ferie for viderestudier i diakoni i Tyskland. Som meldt i Hilsen er ansatt to nye lærere i teologi/diakoni, nemlig pastorene Skjevesland og Østnor.

Og sist, men ikke minst: Diakoniarbeideren er fortsatt ansatt i diakonatet og har status som kirkens arbeider.

Men det er nødvendig med samarbeidsavtaler, skriftlige sådanne. Og vi vil be menigheter og diakonater om å få satt opp disse etter de forslag som er gitt i Diakonirådets brosjyre. I tvilstilfelle bør man henvende seg til Diakonirådet, diakoniinstitusjonene eller diakoniarbeidernes organisasjoner.

Det diakonale år.

Nå har jeg bare en sak til på hjertet. Det gjelder ungdommen. Diakonirådet vil fra høsten lansere Det diakonale år som et tilbud til unge om å gi ett år av sitt liv i tjeneste for sin neste. Det er beregnet som et prøveår og vi kan bare ta ti deltagere. Men vi håper at vi her kan instituere en sak som vil kunne føres videre. I Tyskland har over 10 000 unge hatt et slikt diakonalt år og i Sverige har man hatt tilbudet en del år.

DIAKONHJEMMETS HOVEDSTYRKE

består etter valgene i sommer av:
Direktør Per Mjelve, formann.
Sokneprest Gunnar Trana, nestformann.
Disponent Georg Chr. Foss.
Distriktslege Harald Borgersen.
Advokat John Elden (Oslo kommunes repr.)
Diakon Ivar Haugsvær (pers. varamann Kjell-Henrik Henriksen).
Diakon Karsten Aunevik (ny — tidl. varamann).
Diakon Peder Halvorsen (ny).

Varamenn:

Forskningsstipendiat Torleiv Austad.
Diakon Håkon Johan Finnbakk (ny).

Forstander Leins tale . . .

Forts. fra s. 149

Men, som sagt, selvsagt må folk få vite hvem vi er. Noe annet ville være ukjærlighet. Har ikke dere også noen gang kjent uhyggen ved at et menneske dekker seg bak en maske, slik at vi ikke aner hvem vi snakker med. I slik åpenhet kan det nok hende, at mennesker også kommer til å be dere om hjelp til å finne fram til sann kristentro.

Vitneplikten kan bli martyrium. Vi lever i syndens verden. Det fikk Paulus oppleve. Brevet vi leste fra, er ett av de siste før han led martyrdøden. Også for dere kan tjenesten bli martyrium. Jeg tenker ikke på at dere bokstavelig talt skulle miste livet for Kristi skyld. Jeg tenker først og fremst på det martyrium som ligger i daglig selvhengivelse i Kristi tjeneste, uansett hva det måtte innebære av personlig offer.

Gud velsigne dere alle til daglig å gå i de gjeringer Gud legger ferdig for dere. Så får gode og onde dager veksle slik Gud bereder for oss, bare vi blir i troen hos Ham.

Året er lagt opp med 10 måneders diakonalt arbeid i institusjon og menighet og ca. 3 ukers kurs-tid. Med den innstilling om å hjelpe som finnes blant unge kristne i dag, er det ikke bare de politiske sammenhenger som skal ha tilbud til de unge. Kirken må også finne veier for de behov og krefter som de unge har på dette område. Her aner vi en linje inn i fremtiden, en linje til å virkeliggjøre evangeliet, en linje som tar vare på den innstilling overfor diakonien som så mange unge viser at de har.

Til slutt: Den norske kirkes diakoni er inne i en sterkt brytningstid. 70-årene vil føre den inn i en avgjørende fase. Hvis kirken må vike på diakonifronten, betyr dette en betydelig frontforkortning totalt for kirken. Derfor må vi vite hva vi vil og hva vi er kalt til som kirke. Fremfor alt må vi besinne oss til enhver tid på å kunne motivere kristne mennesker til den praktisk Kristus-etterfølgelse som diakonien er.